رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

صحيح عقيده او هغه چې خلاف يې ده

العقيدة الصحيحة وما يضادها | بشتو | پښتو

ليکنه
عاليقدر شيخ عبد العزيز بن عبد الله بن باز

ح جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٦هـ

بن باز ، عبدالعزيز
العقيدة الصحيحة وما يضادها - بشتو. / عبدالعزيز بن باز - ط١.
.- الرياض ، ١٤٤٦هـ
٤٣ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٦/١١٩٣٣
ردمك: ٦-٥٣-٨٥١٧-٦٠٣-٩٧٨

العقيدة الصحيحة وما يضادها

صحيح عقيده او هغه چې خلاف يې ده

ليکنه

عالېقدر شيخ عبد العزيز بن عبد الله بن باز

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

ټولې ستاينې يوازې الله لره دي، او درود او سلام دې وي پر هغه چا چې وروسته ترې بل نبي نشته، او د هغه پر کورنۍ او ملګرو دې د الله درود او سلام وي.

أما بعد: کله چې صحيح عقيده د اسلام اصل او د ملت بنياد دی نو مناسبه راته ښکاره شوه چې د تقرير موضوع مې همدا وټاکم او په شرعي دلايلو؛ قرآن او سنت سره ښکاره ده چې کړنې او ويناوې هغه مهال صحيح بلل کيږي او منل کيږي چې له سمې عقيدې سرچينه واخلي، که چېرته عقيده ناسمه وي نو هر څه چې پرې بنا وي باطل دي خواه که کړنې وي او يا ويناوې، لکه چې الله تعالی فرمايي:

﴿ٱلۡيَوۡمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حِلّٞ لَّكُمۡ وَطَعَامُكُمۡ حِلّٞ لَّهُمۡۖ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِيٓ أَخۡدَانٖۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلۡإِيمَٰنِ فَقَدۡ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٥﴾ [المائدة: ٥].

ژباړه: (نن ورځ تاسو لپاره پاکيزه څيزونه حلال کړی شول او د هغو کسانو ذبيحه (حلاله) چې کتاب ورته ورکړی شوی دی؛ تاسو لپاره حلاله ده او ستاسو طعام د هغوی لپاره حلال دی، او تاسو لپاره حلالې دي پاك لمنې مومنې ښځې او پاك لمنې ښځې له هغو خلقو څخه چې هغوی ته له تاسو نه مخکې کتاب ورکړی شوی دی، کله چې تاسو دغو ښځو ته د هغوی مهرونه ورکړئ، چې عفت غوښتونکي يئ، بدکاري کوونکي نه يئ او نه په پټه سره ياران نيوونکي يئ او څوك چې له ايمان نه انکار وکړي، نو يقينًا د هغه عمل برباد شو او هغه به په اخرت کې له تاوانيانو څخه وي). (المائدة سورت :٥ آيت).

او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ٦٥﴾ [الزمر: ٦٥].

ژباړه: (او يقينًا يقينًا تا ته وحې كړای شوې ده او هغو كسانو ته چې له تا نه مخكې وو داسې چې قسم دى كه تا شرك وكړ نو ستا عمل به خامخا لازمًا برباد شي او ته به خامخا لازمًا له تاوانيانو څخه شې). (الزمر سورت: ٦٥ آيت).

او پدې معنا سره آيتونه ډير دي، د الله تعالى د كتاب او د هغه د امانتدار رسول - د هغه د رب له لورې دې تر ټولو غوره درود او سلام پر هغه وي - سنت پر دې دلالت كوي چې سمه صحيح عقيده: په الله جل جلاله، په پرېښتو، په كتابونو، د هغه پر پيغمبرانو، د آخرت پر ورځ او د خير او شر په اندازه په ايمان راوړلو كې خلاصه كيږي، دا شپږ كارونه همدغه د صحيح عقيدې بنسټونه دي، پر كومو چې غالب الله خپل كتاب نازل كړى، او خپل پيغمبر يې محمد - صلى الله عليه وسلم - پرې راليږلى دى د دې بنسټونو لاندې ټولې هغه غيبي چارې راځي چې ايمان راوړل پرې واجب دي، او ټول هغه څه چې الله او رسول يې ـ صلى الله عليه وسلم - پرې خبر وركړى، او د دې شپږو بنسټونو ډير زيات دليلونه په قرآن او سنت كې شته، چې له هغو څخه دا قول د الله تعالى دى:

﴿* لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأٓخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ...﴾ [البقرة: ١٧٧].

ژباړه: (نيكي دا نه ده چې خپل مخونه د مشرق او مغرب په طرف وګرځوئ، خو ليكن نيكي د هغه چا ده چې پر الله او پر ورځ د آخرت او پر ملايكو او پر كتابونو او پر نبيانو يې ايمان راوړى). (البقرة سورت: ١٧٧ آيت).

او دا قول د الله تعالى: ﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦۚ...﴾ [البقرة: ٢٨٥].

ژباړه: (رسول پر هغه څه ايمان راوړی دی؛ چې په ده باندې د خپل رب له جانبه نازل کړی شوی دی او مومنانو هم، ټولو ايمان راوړی دی په الله باندې او د هغه پر ملايکو او د هغه پر کتابونو او د هغه په رسولانو باندې او وايي مونږ د هغه الله په رسولانو کې د هيچا په مينځ کې توپير نه کوو). (البقرة سورت: ٢٨٥ آيت).

او دا قول د الله تعالى: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِى نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا١٣٦﴾ [النساء: ١٣٦].

ژباړه: (ای هغو کسانو چې ايمان يې راوړی دی !تاسو پر الله ايمان راوړئ او د هغه پر رسول او پر هغه کتاب چې هغه په خپل رسول باندې نازل کړی دی او پر هغو کتابونو چې له ده نه يې مخکې نازل کړي دي، او څوك چې كفر وكړي په الله او د هغه په ملايکو او د هغه په کتابونو او د هغه په رسولانو او د اخرت په ورځ، نو يقيناً هغه ګمراه شو په ډيرې لرې ګمراهۍ سره). (النساء سورت: ١٣٦ آيت).

او دا قول د الله تعالى: ﴿أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّ ذَٰلِكَ فِى كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ٧٠﴾ [الحج: ٧٠].

ژباړه: (آيا ته نه يې پوه شوی چې بيشکه الله پوهيږي په هر هغه څه چې په آسمان او ځمکه کې دي، بيشکه دغه په يو کتاب کې دي، بيشکه دغه الله ته ډير آسان دي). (الحج سورت: ٧٠ آيت).

هر چې صحيح حديثونه کوم چې پر دې اصولو دلالت کوي ډير زيات دي، له هغو نه يو هغه مشهور حديث دی چې مسلم په خپل صحيح کې د امير المؤمنين عمر بن الخطاب – رضى الله عنه – څخه روايت کړی دی چې جبريل عليه السلام له نبي – صلى الله عليه وسلم څخه دايمان په اړه پوښتنه وکړه، نو هغه ورته ووېل: ايمان دې ته وايي چې: په الله جل جلاله، پرېښتو يې، کتابونو يې، پيغمبرانو يې، په وروستۍ ورځ قيامت او د خير او شر په اندازه باور ولرې.

(الحديث)[١]. او دواړو شيخانو؛ بخاري او مسلم دا حديث له ابو هريرة – رضي الله عنه – څخه هم په خپلو کتابونو کې راوړی دی او د دې شپږو بنسټونو او اصولو لاندې ټول هغه څه راځي چې مسلمان پرې بايد د الله تعالی، بيا ژوندون او داسې نورو غيبي چارو په اړه عقيده او باور ولري.

(١) مسلم: الإيمان ٨، الترمذي: الإيمان ٢٦١٠، النسائي: الإيمان وشرائعه ٤٩٩٠، أبو داود: السنة ٤٦٩٥، ابن ماجه: المقدمة ٦٣، أحمد ٢٧/١.

په الله تعالی ایمان

پدې باور لرل چې الله همغه حق معبود دی چې له ټولو شیانو پرته د بندګۍ مستحق دی.

په الله پاک له ایمان راوړلو څخه پدې ایمان راوړل دي چې همغه ذات په حقه له نورو ټولو پرته د بندګۍ مستحق دی، ځکه چې د بندګانو پیدا کوونکی، ورسره نیکي کوونکی، روزي ورکوونکی او د دوی په پټو او ښکاره و پوه دی، او د دې ورتیا لري چې منونکي ته یې ثواب او سرکښ ته یې جزا ورکړي، او د دې عبادت لپاره الله انسانان او پیریان پیدا کړي او امر یې ورته پرې کړی لکه چې فرمایي:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ٥٦ مَآ أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ٥٧ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلْقُوَّةِ ٱلْمَتِينُ ٥٨﴾ [الذاريات: ٥٨].

ژباړه: (او ما پیریان او انسانان نه دي پیدا کړي مګر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي. زه له دوی نه هیڅ رزق نه غواړم او نه دا غواړم چې دوی ما ته خوراك راکړي. بیشکه همدغه الله ښه روزي ورکوونکی، قوت والا، او ډیر مضبوط دی). (الذاريات سورت: ٥٦-٥٨ آیتونه).

او الله پاک فرمایي: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ٢١﴾ [البقرة: ٢١].

ژباړه: (ای خلکو! د خپل رب عبادت وکړئ، هغه چې تاسو یې پیدا کړي یاست او هغه کسان چې له تاسو نه مخکې وو، د دې لپاره چې تاسو پرهیزګاره شيء). (البقرة سورت: ٢١

آيت).

﴿ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ٢٢﴾ [البقرة: ٢٢]

ژباړه: (هغه رب چې ستاسو لپاره يې ځمکه فرش او اسمان چت ګرځولی او له پورته نه يې اوبه نازلې کړې دي، بيا يې په دغو سره له مېوو نه ستاسو لپاره رزق راوېستلی، نو له الله سره هېڅ قسمه شريکان مه جوړوئ، حال دا چې تاسو پوهېږئ). (البقرة سورت: ٢٢ آيت).

الله جل جلاله د دې حق د روښانه کولو او لوړې ته يې د بلنې ورکولو لپاره رسولان او کتابونه رالېږلي دي او د دې له مخالفت څخه يې خبرداری ورکړی لکه چې الله پاک فرمايي:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ...﴾ [النحل: ٣٦].

ژباړه: (او يقينًا يقينًا مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلی و په دې سره چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). (النحل سورت: ٣٦ آيت).

او الله تعالی فرمايي: ﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ٢٥﴾ [الأنبياء: ٢٥].

ژباړه: (او مونږ له تا نه مخکې هېڅ رسول نه دی لېږلی مګر چې هغه ته به مونږ دا وحي کوله چې بېشکه شان دا دی چې له ما نه پرته بل هېڅ حق معبود نشته، نو تاسو زما عبادت کوئ). (الأنبياء سورت: ٢٥ آيت).

او الله تعالی فرمايي: ﴿الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ١ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۚ إِنَّنِي لَكُم مِّنۡهُ نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ ٢﴾ [هود: ١-٢].

ژباړه: (الف، لام، راء، دا کتاب دی چې آيتونه يې محکم کړی شوي دي، بيا د ښه حکمت والا، پوره خبردار ذات لخوا نه په تفصيل سره بيان شوي دي، دا چې تاسو عبادت مه کوئ مګر يواځې د الله، بېشکه زه ستاسو لپاره د هغه له لوري رالېږل شوی وېروونکی او زېری ورکوونکی يم). (هود سورت: ١-٢ آيتونه).

د دې عبادت حقيقت په عبادت سره د الله جل جلاله په ځانګړې کولو کې دی پدې معنا چې ټول هغه څه چې بندګان يې پرې د هغه عبادت کوي لکه :دعاء، وېره، اميد ساتل، لمونځ کول، روژه نيول، قرباني، نذر او داسې نور ډول ډول عبادتونه بايد هغه ته په تسليمېدو، ورځخه هيله لرلو، وېرېدلو او په عين وخت کې ورسره د پوره مينې ساتلو، په وړاندې يې سر ټيټولو او د هغه لويي منلو په فضا کې يوازې هغه ته تر سره شي، او د قران ډېره برخه د دې قاعدې د اثبات لپاره نازله ده، لکه د الله دا وينا: ﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ...﴾ [الزمر: ٢-٣].

ژباړه: (نو ته د الله عبادت کوه، په داسې حال کې چې دين هغه الله لره خالص کوونکی يې، خبردار شئ! خاص د الله لپاره خالص دين دی). (الزمر سورت: ٢-٣ آيتونه).

او د الله پاک دا قول: ﴿۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ...﴾ [الإسراء: ٢٣].

ژباړه: (او پرېکړه کړې رب ستا چې تاسو عبادت مه کوئ د بل هيچا مګر يواځې د هغه). (الإسراء سورت: ٢٣ آيت).

او د الله تعالی دا قول: ﴿فَٱدۡعُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ١٤﴾ [غافر: ١٤].

ژباړه: (نو تاسو الله بلئ، په داسې حال کې چې همده ته د دين خالص کوونکي ياست، اګر که کافران يې بد ګڼي). (غافر سورت: ١٤ آيت).

او په صحيحينو کې له معاذ بن جبل - رضی الله عنه - څخه روايت دی چې نبي -صلی الله عليه وسلم - فرمايلي: ((د الله حق پر بنده ګانو دا دی چې عبادت يې وکړي او هيڅ شی ورسره شريک نه کړي))(١).

د اسلام په ټولو پنځو ښکاره رکنونو ايمان راوړل چې پر خپلو بنده ګانو يې واجب او فرض ګرځولي دي.

په الله له ايمان راوړلو څخه د اسلام په پنځو ښکاره ارکانو ايمان راوړل هم دي چې الله په خپلو بندګانو لازم او فرض ګرځولي دي او هغه: ګواهي ورکول دي چې نشته په حقه معبود مګر يو الله دی او پدې چې محمد - صلی الله عليه وسلم - د الله رسول دی، د لمانځه ودرول، د زکات ورکول، د رمضان روژه، او د بيت الله الحرام حج کول د هغه چا لپاره چې د ورتګ وړتيا ولري او داسې نور هغه فرضونه چې پاک شريعت پرې راتګ کړی دی.

---

(١) البخاري: الجهاد والسير (٢٧٠١)، مسلم: الإيمان (٣٠)، الترمذي: الإيمان (٢٦٤٣)، ابن ماجه: الزهد (٤٢٩٦)، أحمد (٥/٢٣٨).

تر ټولو اړين مهم او لوی رکن يې پدې ګواهي ورکول دي چې پرته له الله څخه په حق بل معبود نشته او دا چې محمد - صلى الله عليه وسلم - د الله رسول دی، نو پدې ګواهي ورکول چې له الله پرته په حقه بل معبود نشته؛ الله تعالی ته د عبادت د ځانګړې کولو او له هغه پرته له نورو څخه يې د نفي کولو غوښتنه کوي، او همدا د لا اِله الا الله معنا ده، ځکه معنا يې داسې ده چې په حقه سره معبود نشته مګر يو الله، نو هر هغه څه چې له الله پرته يې عبادت شوی؛ که انسان وي، يا پرښته وي او يا هم پيری او يا نور، نو د ټولو عبادت په باطل سره شوی، او هغه چې په حقه يې عبادت کيږي يوازې الله دی لکه څرنګه چې هغه پاک ذات فرمايي:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ...﴾ [الحج: ٦٢].

ژباړه: (دغه پدې سبب چې بېشکه الله، هم دی حق دی او دا چې بېشکه هغه چې دوی يې له هغه (الله) نه پرته رابولي، همغه باطل دی). (الحج سورت: ٦٢ آيت).

وړاندې څرګنده شوه چې الله تعالی د همدې بنسټيز اصل لپاره ثقلين انسانان او پيريان پيدا کړي او ورته يې پرې امر کړی، خپل پيغمبران يې لدې سره رالېږلي او خپل کتابونه يې پدې سره نازل کړي، نو پدې اړه ښه فکر وکړه او زيات يې راپه زړه کړه، تر څو درته پدې بنسټيز اصل هغه لويه ناپوهي څرګنده شي چې ډيری مسلمانان پکې لويدلي دي تر دې چې د الله سره يې د نورو عبادت وکړ، او د هغه خالص حق يې له هغه پرته نورو ته ورکړ، نو له الله نه مرسته غواړو.

پدې باور لرل چې الله پخپله پيدا کوونکی د عالم، د هغوی چارې سمبالوونکی دی او په خپل علم او ځواک سره پدوی کې تصرف کوونکی دی.

او په الله پاک له ايمان څخه پدې باور لرل دي چې همغه د کائناتو پيدا کوونکی، چارې سمبوونکی، او په خپل علم او ځواک سره هر رنګ چې وغواړي د هغوی په چارو کې تصرف کوونکی دی، او همغه د دنيا او آخرت مالک او د ټولو کائناتو رب دی، له هغه پرته بل خالق نشته او له هغه پرته بل رب نشته او دا چې هغه استازي رسولان رالیږلي او کتابونه يې د بندګانو د اصلاح او هغه څه ته د بلنې په موخه نازل کړي دي چې په دنيا او اخرت کې د هغوی خلاصون او ښيګڼه پکې ده، او هغه پاک ذات لره پدې ټولو کې شريک نشته لکه څرنګه چې فرمايي: ﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ٦٢﴾ [الزمر: ٦٢].

ژباړه: (الله د هر شي پيدا کوونکی دی او هغه په هر شي باندې نګران دی). (الزمر سورت: ٦٢ آيت).

او الله تعالى فرمايي: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ حَثِيثٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ ٱلۡخَلۡقُ وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٥٤﴾ [الأعراف: ٥٤].

ژباړه: (بيشکه ستاسو رب هغه الله دی چې آسمانونه او ځمکه يې په شپږو ورځو کې پيدا کړي دي، بيا د عرش له پاسه برقراره شو، هغه په شپې سره ورځ پټوي، په دې حال کې چې دا شپه هغې ورځ لره په تلوار سره طلب کوي (پيدا کړې يې دي) لمر، سپوږمۍ او ستوري، چې د هغه په حکم سره مسخر کړی شوي دي، خبر اوسئ! خاص

هغه لره دي پيدا كول او حكم كول، ډېر بركت والا دى الله؛ پالوونكى د ټول عالم دى). (الأعراف سورت: ٥٤ آيت).

د هغه په ښايسته نومونو او لوړو صفتونو ايمان راوړل پرته له تحريف (معنى كې بدلون راوستل)، تعطيل (له معنى يې انكار كول) تكييف (څرنګوالى يې بيانول) او تمثيل (د هغه لپاره د بيلګې يا مثل بيانول).

او په الله له ايمان راوړلو دا هم دي چې د هغه په ښايسته نومونو او لوړو صفتونو؛ هغه چې په خپل غالب كتاب او يا د هغه د امين رسول په ثابت شوو سنتو كې راغلي دي، پرته له تحريف، تعطيل، تكييف او تمثيل څخه ايمان درلودل، بلكه هغه ډول يې منل واجب دي لكه څرنګه چې راغلي دي پرته له څرنګوالي څخه، سره له ايمان درلودلو نه په هغه لويو معناوو چې هغه د الله جل جلاله صفتونه دي، نو په هغه ډول پرې د الله نومول واجب دي څرنګه چې د هغه شان سره ښايي پرته لدې چې د مخلوق سره په كوم شي كې ورته والى وركړل شي لكه څرنګه چې فرمايي: ﴿.. لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ١١﴾ [الشورى: ١١].

ژباړه: (د هغه په مثل هيڅ شى نشته او هم دغه ښه اورېدونكى، ښه ليدونكى دى). (الشورى سورت: ١١ آيت).

او الله تعالى فرمايي: ﴿فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ٧٤﴾ [النحل: ٧٤].

ژباړه: (نو تاسو د الله لپاره مثالونه مه بيانوئ، بېشکه الله پوهېږي او تاسو نه پوهېږئ). (النحل سورت: ٧٤ آيت).

او دا د اهل سنت والجماعت عقيده ده د پيغمبر -صلى الله عليه وسلم- له اصحابو او د هغه چا چې په نيکئ کې د هغوی پيروان دي، او هغه عقيده چې امام ابو الحسن الأشعرى - رحمه الله - په کتاب " المقالات عن أصحاب الحديث وأهل السنة " کې رانقل کړې ده، او لدې پرته نورو د علم او ايمان خاوندانو هم رانقل کړې ده.

اوزاعي رحمه الله فرمايلي دي: "له زهري او مکحول څخه د صفاتو د آيتونو په اړه پوښتنه وشوه، نو هغوی دواړو وويل: څرنګه چې راغلي همداسې يې تېر کړئ".

او وليد بن مسلم رحمه الله وايي :" له مالک، اوزاعي، ليث بن سعد او سفيان الثورى - رحمهم الله - څخه د صفاتو په اړه د راغلو روايتونو په اړه پوښتنه وشوه، نو ټولو وويل : څرنګه چې راغلي له څرنګوالي پرته يې همداسې تېر کړئ".

او اوزاعي رحمه الله ويلي: "مونږ او ډيری تابعينو به ويل :الله پاک يې په عرش باندی دی او ايمان مو راوړي په هغه صفتونو چې په سنتو کې راغلي دي".

او کله چې د مالک له شيخ ربيعة بن أبى عبد الرحمن ـ رحمهما الله - څخه د استواء په اړه پوښتنه وشوه ويې ويل: "استواء نامعلومه نده، او د کيفيت په اړه يې پوښتنه کول دعقل خلاف کار دی، د الله لخوا پيغام دی، په رسول يې ښکاره رسوول او پر مونږ يې منل دي".

او کله چې له امام مالک - رحمه الله - څخه پدې اړه پوښتنه وشوه ويې ويل: "استواء معلومه ده، کيفيت يې نامعلوم دی، ايمان پرې واجب دی او په اړه يې پوښتنه کول بدعت

دی"، بيا يې پوښتونکي ته وويل : "زما له نظره سم سړی نه يې!" بيا يې امر وکړ او وويستل شو.

او همدا معنا له أم المؤمنين أم سلمه – رضی الله عنها – څخه روايت شوې ده، او امام أبو عبد الرحمن بن المبارک رحمة الله عليه فرمايلي دي: "مونږ خپل پاک رب پيژنو چې هغه د اسمانونو له پاسه د مخلوقاتو نه جدا په خپل عرش باندې دی".

او پدې اړه د امامانو خبرې ډيرې زياتې دي چې پدې يو تقرير کې يې راوړل ناشوني دي، او که څوک غواړي چې ډيرو معلوماتو ته پدې اړه لاسرسی ولري نو د اهل سنت علماوو ليکنو ته دې مراجعه وکړي لکه: (السنة) کتاب؛ د عبد الله بن الامام احمد، او (التوحيد) د جليل القدر امام محمد بن خزيمة کتاب، او (السنة) د ابو القاسم اللالکائي الطبري کتاب، او (السنة) د أبی بکر بن أبی عاصم کتاب، د حماة کلي اوسيدونکو ته د شيخ الِاسلام ابن تيمية ځواب، او هغه لوی او ډير ګټه لرونکی ځواب دی، په نوموړي ځواب کې هغه رحمه الله د اهل سنت عقيده بيان کړې ده او د هغوی زياتې ويناوې يې نقل کړي دي، همدا رنګه شرعي او عقلي دليلونه چې د اهل سنت د ويناوو په صحت دلالت کوي او د هغوی د مقابل لورې د ويناوو په بطلان دلالت کوي راوړي دي. او همدا رنګه (التدمريه) نومې رساله يې چې موضوع ته يې پکې پراخوالی ورکړی او د اهل سنت والجماعت عقيده يې په عقلي او نقلي دلايلو او پر مخالفينو رد کولو سره بيان کړې ده چې په پايله کې حق ښکاره کوي او باطل له منځه وړي، د هر هغه عالم لپاره چې د ښه نيت او حق پيژندنې ته د ليوالتيا له مخې پکې نظر واچوي، او ټول هغه خلک چې د اهل سنت و الجماعت سره يې د أسماء او صفاتو په اړه په عقيده کې مخالفت کړی

دی نو خامخا به په عقلي او نقلي دلايلو وړاندې کولو کې له ټکر سره مخ شي، او ښکاره تناقض به په هغه څه کې وګوري چې دی يې ثابتوی او يا يې نفي کوي.

او اهل سنت والجماعت الله پاک لره هغه څه ثابتوي چې هغه ځان لره په خپل عزتمند کتاب کې ثابت کړي دي او يا يې رسول محمد - صلی الله عليه وسلم - ورته په صحيحو سنتو کې ثابت کړي دي؛ پرته له تمثيل څخه او الله تعالی يې مخلوقاتو سره له تشبيه ورکولو څخه پاک ګرځولی دی، پداسې پاکوالي سره چې له تعطيل څخه يې پــکې ځان ژغورلی، نو له ټکر څخه يې ځان ژغورلی او پر ټولو دليلونو يې عمل کړی، او دا د پاک الله طريقه ده چې هغه چا چې په هغه حق منګولې خښې کړي چې الله پرې خپل پيغمبران راليږلي، او پدې اړه يې خپله وسه وکړه، او له الله تعالی څخه يې په اخلاص وغوښتل چې حق ته يې ورسوي او دليل يې په نورو پورته کړي لکه څرنګه چې فرمايي: ﴿بَلۡ نَقۡذِفُ بِٱلۡحَقِّ عَلَى ٱلۡبَٰطِلِ فَيَدۡمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٞۚ...﴾ [الأنبياء: ١٨].

ژباړه: (بلکې مونږ په حق سره باطل وُلو، نو دا د هغه دماغ راوباسي، نو ناڅاپه هغه ختمېدونکی وي). (الأنبياء سورت: ١٨ آيت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿وَلَا يَأۡتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ وَأَحۡسَنَ تَفۡسِيرًا ٣٣﴾ [الفرقان: ٣٣].

ژباړه: (او دوی تا ته کوم مثال عجيب سوال او اعتراض نه راوړي مګر مونږ تا ته راوړو د هغه حق ځواب او تر ټولو ښه تفسير). (الفرقان سورت: ٣٣ آيت).

حافظ ابن کثير رحمه الله په خپل مشهور تفسير کې د الله جل جلاله د دې وينا په اړه: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ﴾ [الأعراف: ٥٤].

يعنې: (بېشکه ستاسو رب هغه الله دی چې اسمانونه او ځمکه يې په شپږو ورځو کې پيدا کړي دي، بيا د عرش له پاسه برقراره شو). (الأعراف سورت: ٥٤ آيت).

د دې باب په اړه (ابن کثير رحمه الله) غوره وينا کړې ده چې رانقلول يې دلته مناسب دي ځکه لويه ګټه لري، د هغه رحمه الله وينا داسې ده: "خلک د دې دريځ په اړه ډېرې ويناوې لري چې دا يې په تفصيل سره د يادولو ځای ندی، بلکه مونږ پدې ځای کې د سلفو د مذهب لاره نيسو، چې هغه د مالک، اوزاعي، ثوري، ليث بن سعد، شافعي، احمد، اسحاق بن راهويه او د مسلمانانو نور پخواني او اوسني امامان دي هغوی پدې اند دي چې د الله تعالی صفتونه بايد داسې تېر کړل شي لکه څرنګه چې راغلي دي پرته له تکييف، تشبيه او تعطيل څخه، او هغه ذات اوريدونکی او ليدونکی دی، بلکه خبره دا ده لکه څرنګه چې امامانو ويلي لکه: نعيم بن حماد الخزاعي د امام بخاري استاد چې وايي: چا چې د الله تعالی تشبيه د مخلوق سره يې وکړه نو کفر يې وکړ، او چاچې له هغه څه انکار وکړ چې الله تعالی پرې خپل ځان ياد کړی نو کفر يې وکړ، او هيڅکله په هغه څه کې تشبيه نشته چې الله تعالی پرې خپل ځان ياد کړی او يا يې رسول پرې هغه ياد کړی، او په هغه څه کې - چې الله تعالی پرې ځان ياد کړی او يا يې رسول په هغې سره ياد کړی - تشبيه نشته، نو چا چې الله تعالی ته هغه څه ثابت کړل چې په هغې سره ښکاره آيتونه او صحيح

احاديث راغلي په هغه شان چې د الله تعالى د لويې سره ښايي، او له الله تعالى څخه يې د نقصان صفتونه نفي کړل نو د هدايت لار يې نيولې ده".

په پرښتو ايمان

او په پرښتو ايمان: پر هغوی اجمالي او تفصيلي ايمان په بر كې نيسي، نو مسلمان به پدې ايمان لري چې الله تعالی لره ملايكې دي او د خپلې پيروی لپاره يې پيدا كړي دي او په عزتمندو بنده ګانو سره يې نوملي دي چې هيڅ كله په خبرو كې له هغه الله نه مخكې والی نه كوي او دوی خاص د هغه په حكم عمل كوي.

﴿يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ ٢٨﴾ [الأنبياء: ٢٨]

ژباړه: (هغه ته معلوم دي څه چې د دوی په وړاندې دي او څه چې له دوی نه وروسته دي، او دوی شفاعت نشي كولی مګر د هغه چا لپاره چې هغه الله ترې راضي وي او دوی خاص د هغه له هيبته وېرېدونكي دي). (الأنبياء سورت :٢٨ آيت).

او دوی پرښتې بيلابيل ډولونه دي، ځيني له دوی د عرش په پورته كولو ګمارل شوي، او ځيني يې د جنت او دوزخ ساتونكي دي، او ځيني يې د بندګانو د كړنو پر ساتلو ګمارل شوي دي، او مونږ په بشپړه توګه په هغو ايمان لرو چې الله تعالی او رسول يې راته نوملي دي لكه :جبريل، ميكائيل، مالک د دوزخ ساتونكی او اسرافيل؛ په شپيلی كې په پوكې ګمارل شوی، د دوی يادونه په ډېرو صحيحو حديثونو كې شوې ده، او په صحيح كې له عائشې رضی الله عنها –څخه ثابت دي چې نبي - صلى الله عليه وسلم – فرمايلي: ((پرښتې له نور رڼا څخه پيدا شوي، او جان د پيريانو پلار له هغه اور نه پيدا شوی چې سختې لمبې وهي او يا يې په لمبو كې توروالی وي، او آدم له هغه څه

ثخه پيدا شوی چې تاسو ته يې يادونه شوې ده)) [(١)]. مسلم په خپل صحيح کې راوړی دی.

(١) مسلم: الزهد والرقائق ٢٩٩٦، أحمد ١٥٣/٦.

په کتابونو ایمان

همدا رنګه ایمان په کتابونو؛ په اجمالي (کلي) توګه ایمان واجب دی پر دې چې الله تعالی پر خپلو نبیانو او رسولانو د حق د بیانولو او ورته د بلنې لپاره کتابونه نازل کړي دي لکه څرنګه چې هغه تعالی فرمايي: ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِۖ...﴾ [الحدید: ۲۵].

ژباړه: (یقینًا مونږ خپل رسولان په ښکاره دلیلونو سره لیږلي دي او له دوی سره مونږ کتاب او تله نازل کړي دي، د دې لپاره چې خلق په انصاف ودرېږي). (الحدید سورت: ۲۵آیت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِۚ...﴾ [البقرة: ۲۱۳].

ژباړه: (ټول خلق په پیل کې یو امت وو نو هغوی د یو بل سره اختلاف وکړو نو الله نبیان راولیږل چې زېرې ورکوونکي او وېروونکي وو او له هغوی سره یې په حقه کتاب نازل کړ، د دې لپاره چې هغه د خلقو په مینځ کې د هغه شي فیصله وکړي چې دوی په کې اختلاف کړی دی). (البقرة سورت: ۲۱۳ آیت).

او پر هغو چې الله تعالی نومولي تفصیلي ایمان لرو لکه: تورات، انجیل، زبور او قرآن چې تر ټولو غوره او وروستی یې دی، پر ټولو مسلط او تصدیق کوونکی یې دی، او هغه دی چې پر ټول امت یې پیروي واجب ده، د صحیحه سنتو سره چې له رسول الله -صلی الله علیه وسلم- څخه ثابت دي، ځکه الله تعالی یې استازی محمد - صلی الله

عليه وسلم – ټولو ثقلينو (انسانانو او پيريانو) ته راليږلی، او دا قرآن يې پرې نازل کړی چې پريکړه پرې وکړي، او د هغه ناروغيو لپاره يې شفا ګرځولی چې په زړونو کې دي، او د هر څه په اړه وضاحت ورکوونکی، لارښود او رحمت د مؤمنانو لپاره، لکه چې فرمايي: ﴿وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ١٥٥﴾ [الأنعام: ١٥٥].

ژباړه: (او دا کتاب دی چې مونږ نازل کړی دی، نو تاسو د ده پيروي وکړئ او پرهيزګاره شئ، د دې لپاره چې پر تاسو رحم وکړی شي). (الأنعام سورت :١٥٥آيت).

او الله پاک فرمايلي: ﴿... وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ٨٩﴾ [النحل: ٨٩].

ژباړه: (او مونږ په تا باندې کتاب نازل کړی دی، په داسې حال کې چې د دين د هر شي لپاره په کې واضحه بيان دی او هدايت او رحمت او زيری دی د مسلمانانو لپاره). (النحل سورت :٨٩ آيت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ١٥٨﴾ [الأعراف: ١٥٨].

ژباړه: (ته ووايه :ای خلکو !بېشکه زه ستاسو د ټولو په طرف د هغه الله راليږل شوی رسول يم چې خاص د هغه لپاره د اسمانونو او زمکې بادشاهي ده، نشته هيڅ حق معبود مګر همدی دی، همدغه ژوند ورکوي او مرګ ورکوي، نو تاسو پر الله او د هغه

پر رسول ایمان راوړئ چې نبي دی، امي دی، هغه چې پر الله او د هغه پر کلماتو ایمان لري او تاسو د هغه پیروي وکړئ، د دې لپاره چې تاسو هدایت ومومئ). (الأعراف سورت :۱۵۸آیت).

او آیتونه پدې معنا سره ډیر دي.

پر پيغمبرانو ايمان

او همدارنګه رسولان؛ چې اجمالي او بشپړ ايمان راوړل پرې واجب دي، نو ايمان لرو پر دي چې الله پاک خپلو بندګانو ته د دوی له ډلې پيغمبران ليږلي دي؛ زيرى وركوونكي، ويروونكي او حق ته بلونكي، نو چا چې يې بلنه ومنله نيمګرغي به وكتي او ځوک چې ورسره مخالفت وكړي مايوسه او پښيمانه به شي، وروستی او غوره يې زمونږ نبي محمد بن عبد الله - صلى الله عليه وسلم - دی لکه چې الله پاک فرمايي:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ...﴾ [النحل: ٣٦]

ژباړه: (او يقينًا مونږ په هر يو امت كې يو رسول لېږلی و په دې سره چې تاسو د الله عبادت كوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). (النحل سورت :٣٦ آيت).

او الله تعالى فرمايي: ﴿رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ...﴾ [النساء: ١٦٥].

ژباړه: (او مونږ لېږلي وو رسولان، چې زيرى وركوونكي او وېروونكي وو، د دې لپاره چې د خلقو لپاره په الله باندې څه حجت پاتې نشي). (النساء سورت :١٦٥ آيت).

او الله تعالى فرمايي: ﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٖ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ...﴾ [الأحزاب: ٤٠].

ژباړه: (محمد -صلى الله عليه وسلم -ستاسو په سړيو كې د هيچا پلار نه دى، مګر د الله رسول دى او د نبيانو د لړۍ ختموونكى دى). (الأحزاب سورت :٤٠ آيت).

او څوک چې الله - تعالى - نوموړي او يا يې له رسول څخه نوم ثابت شوی دی، تفصيلي او کټ مټ ايمان پرې لرو لکه :نوح، هود، صالح، ابراهيم او داسې نور - عليهم وعلى نبينا أفضل الصلاة و أزكى التسليم پر هغوی او زمونږ پر نبي دې غوره درود او پاکيزه سلامونه وي.

د آخرت پر ورځ ايمان

او د آخرت په ورځ ايمان چې دی:

په ټولو هغو شيانو ايمان په بر کې نيسي چې الله او رسول - صلى الله عليه وسلم - يې پرې خبر ورکړی، چې له مرګ نه وروسته به وي لکه: د قبر امتحان، عذاب او نعمتونه يې، او هغه ويره او سختي، د صراط(پل)، تله، حساب، جزاء، د خلکو تر منځه د عملنامو خپرېدل چې څنې به يې په ښي او څنې نور به يې په چپ لاس او يا د شا له لخوا څخه اخلي، او پدې کې زمونږ د پيغمبر محمد - صلى الله عليه وسلم- حوض هم شامل دی، په جنت او دوزخ ايمان، او د مؤمنانو لخوا د خپل پاک رب ليدل او د هغه لخوا ورسره خبرې کول او داسې نور چې په قران کريم او د رسول الله - صلى الله عليه وسلم -په صحيحو سنتو کې راغلي دي، نو پدې ټولو ايمان واجب دی، او په هغه ډول منل يې واجب دي چې الله او رسول يې بيان کړي دي.

په تقدير ايمان

په تقدير ايمان؛ خلورو شيانو ته شامليږي:

لومړی: الله په هغه څه پوه دی چې وو او هغه څه چې وروسته به وي، او د بندګانو په حالاتو خبر دی او د دوی ارزاق، وروستی نيتې، عملونه او داسې نورې چارې يې ورته معلومې دي، لدې شيانو هيڅ شی ورڅخه پټ ندی، پاکې ده هغه ذات لره او پورته دی، لکه چې فرمايي: ﴿... أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ٢٣١﴾ [البقرة: ٢٣١].

ژباړه: (الله په هر شي باندې ښه پوه دی). (البقرة سورت :٢٣١ آيت).

او الله تعالی فرمايي: ﴿... لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا١٢﴾ [الطلاق: ١٢].

ژباړه: (د دې لپاره چې تاسو پوه شئ چې يقيناً الله په هر شي باندې ښه قادر دی او دا چې يقيناً الله د علم په لحاظ هر شی راګېر کړی دی). (الطلاق سورت :١٢ آيت).

دويمه خبره: هر هغه شی چې الله پاک اندازه کړی او د هغه پريکړه يې کړی؛ ليکلی دی، لکه الله پاک چې ويلي: ﴿قَدۡ عَلِمۡنَا مَا تَنقُصُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۡهُمۡۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظُۢ٤﴾ [ق: ٤].

ژباړه: (يقيناً مونږ په هغه څه خبر يو چې ځمکه يې د دوی له وجود نه کموي او زمونږ سره يو ښه ياد ساتونکی کتاب دی). (ق سورت :٤ آيت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿... وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ فِيٓ إِمَامٖ مُّبِينٖ ١٢﴾ [يس: ١٢].

ژباړه: (او هر شی، مونږ هغه په ښکاره اصل (لوح محفوظ) کې درج کړی دی). (يس سورت :١٢ آيت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ٧٠﴾ [الحج: ٧٠].

ژباړه: (آيا ته نه يې پوه شوی چې بېشکه الله پوهېږي په هر هغه څه چې په اسمان او ځمکه کې دي، بېشکه دغه په يو کتاب کې دي، بېشکه دغه الله ته ډېر اسان دي). (الحج سورت :٧٠ آيت).

دريمه خبره: د هغه په خوښه مشيئت ايمان، نو څه چې وغواړي هغه کېږي او څه چې ونه غواړي هغه نه کېږي لکه چې الله پاک فرمايي: ﴿.... إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ۩١٨﴾ [الحج: ١٨].

ژباړه: (بېشکه الله کوي هغه څه چې اراده يې وکړي). (الحج سورت: ١٨آيت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿إِنَّمَآ أَمۡرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيۡـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ٨٢﴾ [يس: ٨٢].

ژباړه: (بېشکه د هغه امر حکم هم دا وي چې کله د يو شي اراده وکړي، دا چې هغه ته ووايي چې پيدا شه، نو هغه پيدا شي). (يس سورت :٨٢ آيت).

او الله پاک فرمايي: ﴿وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا٣٠﴾ [الإنسان: ٣٠].

ژباړه: (او تاسو اراده نشئ کولی مګر دا چې الله وغواړي، بېشکه الله ښه عالم، ښه حکمت والا دی). (الإنسان سورت :٣٠ آيت).

څلورمه خبره: د ټولو موجوداتو پيدا کول، له هغه پرته بل پيدا کوونکی او له هغه پرته بل رب نشته لکه چې فرمايي: ﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ٦٢﴾ [الزمر: ٦٢].

ژباړه: (الله د هر شي پيدا كوونكى دى او هغه په هر شي باندې نګران دى). (الزمر سورت:٦٢ آيت).

او الله تعالى فرمايلي: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَـٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ٣﴾ [فاطر: ٣].

ژباړه: (اى خلقو ! تاسو د الله هغه نعمتونه ياد كړئ چې په تاسو شوي دي، ايا له الله نه غير بل خالق شته، چې تاسو ته له اسمان او ځمكې نه رزق دركوي؟ نشته هيڅ حق معبود مګر هم دى دى، نو كوم اړخ ته تاسو ګرځولى كيږئ). (فاطر سورت :٣ آيت).

نو د اهل سنت والجماعت په اند پر تقدير ايمان دغه څلورو كارونو ته شامليږي، د ځني بدعتيانو پر خلاف چې هغوى ورڅخه انكار كوي.

ايمان له قول او عمل څخه عبارت دی، چې په طاعت سره زياتيږي او په ګناه کولو سره کميږي

او په الله ايمان دې ته هم شامليږي چې ايمان له قول او عمل څخه عبارت دی؛ په پیروی سره زياتيږي او په سرکښی سره کميږي، له شرک او کفر نه پرته د نورو ګناهونو په پايله کې د هيڅ مسلمان کافرول جايز ندي لکه: زنا، غلا، سودخوړل، نشه يي توکي څښل، د مور او پلار نافرماني او داسې نور کبيره ګناهونه تر دې چې حلال يې ونه ګڼي، دليل يې د الله تعالى دا قول دی: ﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ....﴾ [النساء: ٤٨].

ژباړه: (بیشکه الله نه بخښي دا چې له هغه سره دې (خوک) شريك کړی شي او هغه بخښي هغه (ګناه) چې له دې (شرك) نه کمه وي د چا لپاره چې وغواړي). (النساء سورت :٤٨ آيت).

او د هغه متواترو احاديثو له امله چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه راغلي چې فرمايي: الله تعالى به له اور څخه هر هغه څوک راوباسي چې په زړه کې يې د اوري د داني په اندازه ايمان وي.

د الله لپاره مينه کول او د الله لپاره کرکه کول، او دوستي او دښمني د الله لپاره

او په الله تعالی له ايمان څخه: د الله لپاره مينه او د الله لپاره کرکه، دوستي او دښمني د الله لپاره دي، نو مؤمن سره به مينه لري او دوستي به ورسره کوي، او کفار به بد ګڼي او دښمني به ورسره کوي، او د دې امت د ټولو مؤمنانو په سر کې د پيغمبر - صلى الله عليه وسلم - ملګري دي.

نو اهل سنت والجماعت ورسره مينه لري او دوستي ورسره کوي، او پدې باور دي چې دوی له نبيانو څخه وروسته غوره خلک دي، ځکه پيغمبر -صلى الله عليه وسلم- فرمايلي: ((خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُم))[1].

ژباړه: (تر ټولو غوره پيړی زما ده، بيا هغه خلک چې ورپسې دي او بيا هغه خلک چې ورپسې دي).

د دې حديث پر صحت اتفاق شوی دی دوی باور لري چې غوره يې أبوبكر الصديق بيا عمر الفاروق بيا عثمان ذو النورين بيا علي المرتضى - رضى الله عنهم - دي، بيا ورپسې پاتې د هغو لسو نور پاتې کسان دي چې د جنت زيری ورکړل شوی، بيا ورپسې پاتې صحابه کرام - رضي الله عنهم أجمعين -دي، او دوی له هغه څه لاس په سر کيږي چې د هغوی تر منځ واقع شوي دي، او باور لري چې هغوی په هغه کارونو کې مجتهدين وو، نو د چا اجتهاد چې سم و هغه ته دوه اجرونه او د چا چې ناسم و هغه ته يو اجر دی. او د رسول الله - صلى الله عليه وسلم - د کورنۍ له مؤمنانو سره مينه

---

(١) البخاري: الشهادات ٢٥٠٩، مسلم: فضائل الصحابة ٢٥٣٣، الترمذي :المناقب ٣٨٥٩، ابن ماجه: الأحكام ٢٣٦٢، أحمد ٤٣٤/١.

ساتي او دوستي ورسره کوي، همدارنګه د پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیبیانو؛ د مسلمانانو مورګانو ته د قدر په سترګه ګوري او دعا ورته کوي چې الله له ټولو څخه راضي شي.

او د روافضو له طريقې نه بيزاره دي؛ هغوی چې د رسول الله –صلى الله عليه وسلم –ملګري بد ګڼي؛ ښکنځلې ورته کوي، او د اهل بيت په اړه له حد نه اوړي، له خپلې مرتبې نه يې –چې الله تعالى ورکړې- پورته ګڼي، همدا رنګه د ناصبيانو له طريقې نه هم بيزاره دي؛ هغوی چې په وينا او يا کړنو سره أهل البيت ځوروي.

ټول هغه څه مو چې پدې لنډه وينا کې راونغاړل، په هغه صحيح عقيده کې شامل دي چې الله تعالى پرې خپل رسول محمد –صلى الله عليه وسلم- راليږلی، او هغه د ژغورل شوي ټولي (أهل السنت والجماعت) عقيده ده هغه چې نبی – صلى الله عليه وسلم – يې په اړه فرمايلي: ((إِلَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ مَنْصُورَةٌ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللهِ سُبْحَانَه))[(١)].

ژباړه: همېشه به زما د امت يوه ډله پر حق بريالۍ پاتې وي –څوک يې چې سپکوي هيڅ ضرر به ورته ونه رسولای شي تر دې –چې د الله پاک امر راشي.

او هغه – عليه الصلاة و السلام – فرمايلي: ((يهود په يو اويا ډلو وويشل شول، او نصارا په دوه اويا ډلو، او زر دی چې دا اُمت به درې اويا ډلو ته وويشل شي؛ ټولې به په

(١) مسلم الإمارة ١٩٢٠، الترمذي الفتن ٢٢٢٩، أبو داود الفتن والملاحم ٤٢٥٢، ابن ماجه الفتن ٣٩٥٢، أحمد ٥/٢٧٩.

اور کې وي مګر يوه ډله، نو صحابه و وويل :هغه کومه ده ای د الله رسوله !ويې فرمايل : څوک چې په هغه لاره وي چې زه او زما ملګري پرې دي)) [١].

او دا هغه عقيده ده چې منګولې لګول او کلک پاتې کېدل پرې واجب دي، او هر هغه څه چې د دې د دي خلاف دي ځان ورڅخه ژغورل واجب دي.

---

(١) ابن ماجه: الفتن ٣٩٩٢.

لدې عقيدې څخه د منحرفو او پر ضد يې د تلونكو يادونه

ډولونه يې:

لدې عقيدې نه كاږه شوي او پر ضد يې لاره وهونكو خلكو ډير ډولونه دي: ځنې يې بتان، مجسمې، پربشتې، وليان، پيريان، ونې، تيږې (ډبرې) او د داسې نورو شيانو عبادت كوونكي دي، دوى د پيغمبرانو بلنه نده منلې، بلكه د هغوى مخالفت يې كړى او ضد او دښمني يې ورسره كړې لكه هغه څه چې قريشو او بيلابيلو عربو چې زمونږ د پيغمبر محمد - صلى الله عليه وسلم - سره وكړل، هغوى به له خپلو خدايانو څخه د اړتياوو پوره كول، د ناروغانو لپاره روغتيا، او پر دښمنانو يې د برلاسي كيدو دعاګانې غوښتلې، هغو ته به يې حلالې كولې او نذرونه به يې ورته وړاندې كول، كله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د دوى دا كار بد وګاڼه او په يوازې توګه د يو الله پر عبادت يې ورته امر وكړ، نو دا خبره يې ناشنا وګڼله او ويې ويل: ﴿أَجَعَلَ ٱلۡأٓلِهَةَ إِلَٰهٗا وَٰحِدًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٌ عُجَابٞ ٥﴾ [ص: ٥].

ژباړه: (آيا ده دغه معبودان يې ټول يو اله وګرځوه، بېشكه دا خامخا ډېر عجيبه څيز دى). (ص سورت :٥ آيت).

نو پيغمبر - صلى الله عليه وسلم - دوى تر هغه د الله عبادت ته رابلل او له شرك څخه يې ويرول، او هغه څه چې دوى يې عبادت كاوه د هغه په حقيقت يې پوهول؛ تر دې چې الله تعالى چې چاته له دوى څخه غوښتل هدايت وكړ، نو د رسول الله- صلى الله عليه وسلم -او د هغه د ملګرو- رضي الله عنهم - او وريسې نورو لارويانو له اوږد جهاد او پرلپسې بلنې څخه وروسته د الله - تعالى - دين پر ټولو دينونو بريالى شو او خلک د الله په

دين كې ډلې ډلې ننوتل؛ بيا حالاتو بدلون وكړ او په ډيرو خلكو ناپوهۍ لمن وغړوله، تر دې چې ډيری يې بيرته د جاهليت دين ته وروګرځېدل؛ داسې چې په پيغمبرانو او وليانو باندې باور لرلو كې له حد نه واوښتل، نو چا ترې دعا غوښتله او چا ترې مرسته او داسې نور د شرک ډولونه، او د: (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) معنا يې داسې ونه پيژندله لكه د عربو كفارو چې پيژندلې وه، نو الله مرسته كوونكى دى.

او دا شرک تر دې مهاله په خلكو كې د هغوی د ناپوهۍ او د نبوت له زمانې سره د زيات واټن د رامنځته كېدو له امله خپرېږي.

له هغوی څخه د وروستيو شبهه همغه د پخوانيو شبهه ده؛ او د ځينو کفري عقيدو يادونه

د دې وروستيو شبهه همغه د پخوانيو شبهه ده، او هغه د دوی دا خبره ده چې: دوی د الله په وړاندې زمونږ سپارش کوونکي دي، مونږ د دوی عبادت نه کوو مګر د دې لپاره چې الله ته مو نږدې کړي، الله - تعالی - د دوی دا شبهه باطله کړه او ورته يې څرګنده کړه چې چا له هغه پرته د بل چا عبادت وکړ؛ چې هر څوک وي نو خامخا له هغه سره يې شرک وکړ او کافر شو لکه چې الله تعالی فرمايي: ﴿وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِۚ...﴾ [يونس: ١٨].

ژباړه: (او دوی له الله نه پرته د هغو څيزونو عبادت کوي چې نه دوی ته ضرر رسولی شي او نه دوی ته نفع رسولی شي او دوی وايي :دا د الله په وړاندې زمونږ سپارش کوونکي دي). (يونس سورت :١٨ آيت).

الله پاک پر دوی په خپلې دې وينا سره رد وکړ: ﴿... قُلۡ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ١٨﴾ [يونس: ١٨].

ژباړه: (ته ووايه :آيا تاسو الله پر هغه څه خبروئ چې هغه يې نه په آسمانونو کې پيژني او نه يې په ځمکه کې !هغه ډېر پاك دی او ډېر اوچت دی له هغو څيزونو نه چې دوی يې ورسره شريکوي). (يونس سورت :١٨ آيت).

نو هغه پاک ذات پدې آيت کې دا بيان کړه چې له هغه پرته د نبيانو، وليانو او داسې نورو عبادت لوی شرک دی، اګر که تر سره کوونکي يې دا په نورو نومونو

ياديږي، او الله تعالی فرمايي: ﴿... وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ...﴾ [الزمر: ٣].

ژباړه: (او هغه کسان چي له هغه پرته يې نور دوستان کارسازي نيولي دي وايي: مونږ د دوی عبادت نه کوو مګر د دې لپاره چي دوی مونږ الله ته نژدې کړي). (الزمر سورت :٣ آيت).

الله پاک پر دوی په خپلې دې وينا سره رد وکړ: ﴿... إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ٣﴾ [الزمر: ٣].

ژباړه: (بېشکه الله به د دوی ترمنځ په هغو خبرو کې فيصله کوي چي دوی په هغو کې اختلاف کوي، بېشکه الله لاربښوونه نه کوي هغه چا ته چي هغه دروغجن، ډېر ناشکره وي). (الزمر سورت :٣ آيت).

نو پدې سره ورته الله پاک ښکاره کړه چي له هغه پرته بل چاته د دوی عبادت کول په دعاء، ويرې، اميد ساتلو او داسې نورو سره په هغه پاک ذات کفر کول دي، او دوی يې دروغجن وګرځول په خپله وينا کې هغه دی چي وايي :مونږ يې عبادت نه کوو مګر د دې لپاره چي هغه- الله تعالی - ته مو ښه نږدې کړي.

او له کفري عقيدو څخه چي د سمې عقيدې ضد او هغه څه سره مخالفې دي چي پيغمبرانو عليهم الصلاة والسلام پرې راتګ کړی؛ هغه عقيده ده چي بې دينان يې په نن عصر کې لري لکه: د مارکس، لينن پيروان او داسې نور بې دينی او کفر ته بلونکي، برابره ده که دوی يې په سوشياليزم، کمونيزم، بعث او داسې نورو نومونو

یادوي، ځکه د دې بې دینانو له اصولو څخه دا دي چې هیڅ اله نشته او ژوند یوازې ماده ده. او د دوی له اصولو څخه: له بیا ژوندون، جنت او دوزخ څخه منکریدل او په ټولو دینونو کفر کول دي، او څوک چې د دوی په کتابونو کې وګوري او هغه څه چې دوی پرې دي په یقیني توګه به باوري شي، او شک نشته چې دا عقیده د ټولو اسماني دینونو سره په ټکر کې ده، او پیروان یې په دنیا او اخرت کې له تر ټولو ناوړه انجام سره مخ کوي.

او د حق له مخالفو عقیدو څخه د ځینو باطنیانو او ځینو صوفیانو دا عقیده ده، ځنې چې هغوی ورته اولیاء وايي چې د الله سره په تدبیر او د عالم د چارو په سمون کې برخه لري چې اقطاب (هغه څوک چې په یوه چاره کې محوري رول لري) او اوتاد (هغه څوک چې په کایناتو کې د تصرف واک لري) او غوث (هغه څوک چې د زمکې د خلکو سره مرسته کوي) ورته وايي، او داسې نور نومونه چې دوی د خپلو معبود انو لپاره له ځان نه جوړ کړي دي.

دا په ربوبیت کې تر ټولو بد شرک دی، او دا د جاهلیت د عربو له شرک څخه هم ناوړه دی، ځکه د عربو کافرانو په ربوبیت کې شرک نه کاوه، بلکه په عبادت کې یې شرک کاوه، او شرک به یې د آسانتیا په حالت کې و، ځکه په سختۍ کې به یې یوازې الله ته عبادت ځانګړی کاوه لکه چې الله تعالی فرمايي: ﴿فَإِذَا رَكِبُواْ فِي ٱلۡفُلۡكِ دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ إِذَا هُمۡ يُشۡرِكُونَ ٦٥﴾ [العنکبوت: ٦٥].

ژباړه: (نو کله چې دوی په کښتۍ کې سواره شي، نو دوی الله بولي، په داسې حال کې چې خاص هغه لره دين خالص کوونکي وي، نو کله چې هغه الله دوی وچې ته وژغوري نو ناڅاپه دوی له الله سره شريکان نيسي). (العنکبوت سورت :٦٥آيت).

خو په ربوبيت باندې هغوی يوازې الله ته اعتراف کاوه لکه چې الله پاک فرمايي:

﴿وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَهُمۡ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۖ...﴾ [الزخرف: ٨٧]

ژباړه:(او قسم دی که ته له دوی نه پوښتنه وکړې چې دوی چا پيدا کړي دي نو دوی به خامخا ضرور ووايي: الله پيدا کړي دي). (الزخرف سورت :٨٧ آيت).

او الله تعالی فرمايي: ﴿قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أَمَّن يَمۡلِكُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَمَن يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ فَقُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ٣١﴾ [يونس: ٣١].

ژباړه: (ته ووايه :تاسو ته له آسمان او ځمکې نه روزي څوك درکوي؟ يا د غوږونو او سترګو مالك څوك دی اوڅوك ژوندی له مړي راوباسي او مړی له ژوندي راوباسي او څوك د کارونو تدبير کوي؟ نو يقينًا دوی به وايي چې الله دی، نو ته ووايه: آيا نو تاسو نه وېرېږئ). (يونس سورت :٣١ آيت).

او پدې معنا سره ډير آيتونه راغلي دي.

هغه څه چې وروستیو مشرکانو له لومړیو نه زیات کړي

او اوسنیو مشرکانو پر پخوانیو باندې په دوو کارونو کې زیاتوالی کړی: لومړی دا چې ځینو د دوی شرک په ربوبیت کې دی، او دویم دا چې: شرک يې په آسانه او سخته دواړو کې دی، لکه څرنګه چې د دوی په حال هغه څوک ښه پوهیږي چې ورسره ګډ شوي او د دوی حالات يې له نږدې څېړلي دي، او هغه څه يې لیدلي چې دوی يې د الحسین او البدوي او نورو له قبرونو سره په مصر او د عیدروس له قبر سره په عدن، او د الهادي له قبر سره په یمن، او د ابن عربي له قبر سره په شام، او د شیخ عبد القادر الجیلاني له قبر سره په عراق او نورو مشهورو قبرونو سره کوي؛ چې عوام خلک پکې غلو (له حد نه اوړیدل) کوي او د الله تعالی ډیری حقونه يې ورکړي دي، او داسې ډیر کم خلک شته چې رد ورباندې وکړي او د توحید حقیقت ورته بیان کړي؛ هغه چې الله پرې خپل نبي - صلی الله علیه وسلم - او له هغه وړاندې رسولان علیهم الصلاة والسلام رالیږلي، بس مونږ یواځې د الله تعالی یو او خاص هغه ته ورګرځېدونکي یو.

او د الله پاک نه سوال کوو چې دوی بیرته په هوش راولي او تر منځه يې حق ته بلونکي زیات کړي، او د مسلمانانو حاکمان او علماوو ته يې د شرک پر وړاندې د مبارزې او بالاخره د شرک او شرکي وسایلو د له منځه وړلو توفیق ورکړي، هغه ذات اوریدونکی او نږدې دی.

او د اسماء او صفاتو په باب کې د صحیح عقیدې ضد عقیده د بدعتیانو؛ جهمیه او معتزله و او د دوی د پیروانو عقیده ده، چې له الله - تعالی- څخه صفات نفي کوي

او يا يې له معنا څخه انکار کوي، بلکه الله تعالى پداسې صفتونو سره يادوي چې هغه معدوم نشت، جامد او يا ناشوني وي، الله تعالى د دوى له ويناوو څخه ډير پورته دى.

او پدوى کې هغه خلک هم شامل دي چې له ځيني صفتونو منکر دي او ځينې نور ثابتوي لکه :أشعريان، دا چې هغوى ځيني صفتونه ثابتوي نو وربانديې لازم دي چې ورته نور صفتونه چې دوى ورڅخه تيښته کوي او نفي کوي يې او دلايل يې تأويلوي هم بايد ثابت کړي، خو دا چې نه يې کوي، نو پدې سره دوى د سمعي او عقلي دلايلو سره په مخالفت کې واقع شول، او پدې سره په ښکاره ټکر کې ولوېدل، خو أهل سنت والجماعت الله پاک ته د پوره کمال سره له نومونو او صفتونو څخه هغه څه ثابتوي چې هغه ذات خپل ځان ته ثابت کړي وي او يا يې رسول محمد - صلى الله عليه وسلم - ورته ثابت کړي وي، او پاک يې ګڼي له دې چې د مخلوق سره يې تشبيه کړي پداسې پاکوالي سره چې د تعطيل له معنا څخه پکې څکه نه وي، نو پدې سره دوى په ټولو دليلونو عمل کړى، نه يې تحريف وکړ او نه هم تعطيل، او له هغه ټکر څخه هم بچ پاتې شول چې له دوى پرته نور پکې واقع شوي دي، لکه څرنګه چې پدې اړه وړاندې وويل شول او همدا په دنيا او اخرت کې د خلاصون او نيکمرغۍ لار ده؛ هغه نيغه لار چې د دې امت سلفو او امامانو نيولې وه، او هيڅکله به د دې امت وروستي خلک اصلاح نه شي مګر په هغه څه چې لومړي پرې اصلاح شوي وو، چې هغه د قرآن اوسنت پيروي ده، او د هر هغه څه پرېښودل چې د دې خلاف وي.

يوازې د الله د عبادت واجبوالی، او د الله پر دښمنانو د بريا لاملونه (اسباب)

پر مکلف تر ټولو اړين واجب او لويه فريضه دا ده چې د خپل رب عبادت وکړي؛ هغه چې د آسمانونو، زمکې، او لوی عرش څښتن دی، هغه چې په خپل کتاب کې فرمايي: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ يَطْلُبُهُۥ حَثِيثًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتٍۭ بِأَمْرِهِۦٓ أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ٥٤﴾ [الأعراف: ٥٤].

ژباړه: (بېشکه ستاسو رب هغه الله دی چې آسمانونه او زمکه يې په شپږو ورځو کې پيدا کړل، بيا د عرش له پاسه برقراره شو، هغه په شپې سره ورځ پټوي، په دې حال کې چې دا شپه هغې ورځ لره په تلوار سره طلب کوي او (پيدا کړې يې ده) لمر،ستوري، او سپوږمۍ او ستوري، چې د هغه په حکم سره مسخر کړی شوي دي، اګاه شئ! خاص هغه لره دي پيدا کول او حکم کول، ډېر برکت والا دی الله چې رب د ټولو مخلوقاتو دی). (الأعراف سورت :٥٤ آيت).

او په بل ځای کې الله پاک په خپل کتاب کې خبر ورکوي چې هغه ثقلين (انسانان او پيريان) د خپل عبادت لپاره پيدا کړي دي: ﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ٥٦﴾ [الذاريات: ٥٦].

ژباړه: (او ما پيريان او انسانان نه دي پيدا کړي مګر د دې لپاره چې دوی زما عبادت وکړي). (الذاريات سورت :٥٦ آيت).

او دا عبادت چې الله تعالی ثقلین (انسانان او پیریان) د همدې لپاره پیدا کړي دي؛ دا د هغه توحید دی د بیلابیلو عبادتونو سره لکه :لمونځ، روژه، زکات، حج، رکوع، سجده، طواف، ذبح حلاله، نذر، ویره، امید ساتل، مرسته غوښتل د سختی پر مهال، مرسته غوښتل د کارونو په ترسره کولو کې، پناه غوښتل او د عبادت ټول ډولونه، او پدې کې د هغه د ټولو امرونو منل او له منهیاتو یې ډډه کول چې د هغه عزتمند کتاب او د امانتدار رسول- په هغه دې د رب غوره درود او سلام وي- سنت پر هغه دلالت کوي.

او یقینا پدې عبادت سره الله پاک ټولو ثقلینو (انسانانو او پیریانو) ته امر کړی؛ هغوی چې د همدې لپاره پیدا شوي او ټول پیغمبران لیږل شوي، او د دې عبادت د بیان او وضاحت لپاره کتابونه نازل شوي، نو دا عبادت او تفصیل یې او ورته بلنه او الله تعالی ته یې یوازې په خاصوالي باندې امر کول پدې ټولو سره الله پاک امر کړی دی لکه چې الله تعالی فرمايي: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ٢١﴾ [البقرة: ٢١].

ژباړه: (ای خلقو! د خپل رب عبادت کوئ، هغه چې تاسو یې پیدا کړي يئ او هغه کسان چې له تاسو نه مخکې وو، د دې لپاره چې تاسو پرهیزګاره شيء). (البقرة سورت :۲۱ آیت).

او الله تعالی فرمايي: ﴿۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَـٰنًاۚ...﴾ [الإسراء: ٢٣].

ژباړه: (او ستا رب حکم کړی دی چې تاسو عبادت مه کوئ د بل هيچا مګر يوازې د هغه، او له مور او پلار سره احسان کوئ). (الإسراء سورت :۲۳ آيت).

او د قضى معنى پدې آيت کې امر او وصيت دی او الله تعالى فرمايلي: ﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ﴾ [البينة: ٥].

ژباړه: (حال دا چې دوی ته حکم نه و ورکړی شوی مګر په دې چې دوی دې د الله عبادت کوي، په داسې حال کې چې دين (عبادت) دغه (الله) لره خالص کوونکي وي او حنيفان (له باطله حق ته راګرځېدونکي) وي، او د دې چې دوی دې لمونځ قايموي او زکات دې ورکوي او همدغه ډېر محکم دين دی). (البينة سورت : ٥ آيت)،

او پدې معنا سره د الله په کتاب کې آيتونه ډېر دي، او الله تعالى فرمايي: ﴿... وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٧﴾ [الحشر: ٧].

ژباړه: (او پيغمبر چې تاسو ته څه هم درکړي، نو هغه واخلئ او له څه نه چې هغه تاسو منع کړي، نو تاسو منع شئ او له الله نه ووېرېږئ، بېشکه الله ډېر سخت عذاب والا دی). (الحشر سورت :٧ آيت).

او الله پاک فرمايلي: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ

﴿ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ٥٩﴾ [النساء: ٥٩].

ژباړه: (ای هغو کسانو چې ايمان يې راوړی دی !د الله خبره منئ او د رسول خبره منئ او د خپلو د امر د خاوندانو (واکمنانو)، نو که چېرې تاسو په خپلو کې د څه شي په باره کې هم نزاع (جګړه او اختلاف) وکړئ، نو هغه (شی) الله او د هغه رسول ته وګرځوئ که چېرې تاسو په الله او په ورځ د اخرت ايمان لرئ، دا (کار) ډېر غوره دی او د انجام په لحاظ ډېر ښه دی). (النساء سورت :٥٩ آيت).

او الله تعالى فرمايلي: ﴿مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ...﴾ [النساء: ٨٠].

ژباړه: چا چې د رسول اطاعت وکړ نو يقيناً هغه د الله اطاعت وکړ. (النساء سورت : ٨٠ آيت).

او الله پاک فرمايلي: ﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ...﴾ [النحل: ٣٦].

ژباړه: (او يقيناً يقيناً مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلی و په دې سره چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ). (النحل سورت :٣٦ آيت).

او الله پاک فرمايلي: ﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ٢٥﴾ [الأنبياء: ٢٥].

ژباړه: (او مونږ له تا نه مخکې هيڅ رسول نه دی لېږلی مګر چې هغه ته به مونږ دا وحي کوله چې بېشکه شان دا دی چې له ما نه پرته بل هيڅ حق معبود نشته، نو تاسو زما عبادت کوئ). (الأنبياء سورت :٢٥ آيت).

او الله تعالی فرمايلي: ﴿الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ١ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۚ إِنَّنِي لَكُم مِّنۡهُ نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ٢﴾ [هود: ١-٢].

ژباړه: (الف، لام، راء، دا (کتاب) دی چې آيتونه يې محکم کړی شوي دي، بيا د ښه حکمت والا، پوره خبردار ذات له خوا نه په تفصيل سره بيان شوي دي. دا چې تاسو عبادت مه کوئ مګر يوازې د الله، بيشکه زه ستاسو لپاره د هغه له جانبه رالېږل شوی وېروونکی او زېری ورکوونکی يم). (هود سورت :١-٢ آيتونه).

نو دا محکم آيتونه او هغه چې په همدې معنا سره د الله له کتاب څخه راغلي دي ټول الله تعالی ته د عبادت د اخلاصوالي په وجوب دلالت کوي، او دا چې همدا د دين اصل او د (ابراهيمي) ملت بنسټ دی، همدا رنګه پدې دلالت کوي چې د پېريانو او انسانانو له پيدا کولو، د پيغمبرانو د رالېږلو او د کتابونو د نازليدو حکمت هم همدا دی؛ نو دې چارې ته پر ټولو مکلفو پاملرنه واجب ده، چې ځان پرې ښه پوه کړي، او له هغه څه څخه ځان وساتي چې ډېری اسلام ته منسوب شوي خلک پکې لويدلي؛ په پيغمبرانو او صالحينو باندې په باور لرلو کې له حد نه په اوړيدلو، پر قبرونو يې د ودانيو جوماتونو او ګومبدو جوړولو، له هغوی نه سوال کولو، مرسته غوښتلو، هغوی ته پناه وړلو او د اړتيا د پوره کولو لپاره ترې سوال کول او د سختيو د لرې کولو، د ناروغانو د روغتيا، پر دښمنانو د بريا او داسې نور کارونه چې د لوی شرک ډولونه دي.

له رسول الله -صلی الله عليه وسلم- څخه صحيح ثابت دي او د هغه څه سره سمون خوري چې د الله کتاب پرې دلالت کوي، په صحيحينو کې له معاذ - رضی الله عنه - څخه روايت دی چې نبي - صلی الله عليه وسلم - ورته وويل: ((آيا پوهيږې چې

د الله حق پر بنده ګانو او د بندګانو حق پر الله څه دی؟ نو معاذ وويل :ما وويل :الله او رسول يې ښه پوهيږي، نو نبي -صلى الله عليه وسلم -وويل :د الله حق پر بندګانو دا دی چې عبادت يې وکړي او هيڅ شی ورسره شريک نه کړي، او د بندګانو حق پر الله دا دی چې هغه چاته عذاب ورنکړی چې هيڅ شی يې ورسره شريک کړی نه وي))(١) (الحديث).

او په صحيح البخاري کې له ابن مسعود - رضي الله عنه - څخه روايت دی چې نبي - صلى الله عليه وسلم - وويل: ((څوک چې پداسې حال کې مړ شو چې له الله سره يې شريک باله نو اور ته داخل شو))(٢).

او مسلم پخپل صحيح کې له جابر - رضي الله عنه - څخه روايت کوي چې نبي - صلى الله عليه وسلم - وويل: ((څوک چې د الله تعالی سره پداسې حال کې مخ شو چې هيڅ شی يې ورسره شريک کړی نه وي نو جنت ته داخل شو، او څوک چې ورسره مخ شو او څه شی يې ورسره شريک کړی و، نو اور ته داخل شو))(٣).

او پدې معنا سره احاديث ډير دي، او دا مسأله له اړينو او لويو مسائلو څخه ده، او الله خپل نبي محمد - صلى الله عليه وسلم - توحيد ته په بلنې او له شرک څخه په منع کولو سره راليږلی دی، نو هغه څه يې خلکو ته په پوره توګه ورسول چې الله پرې راليږلی و، او د الله په لار کې سخت وربړول شو، نو پر هغو يې صبر وکړ، او د هغه سره يې

(١) البخاري: الاستئذان ٥٩١٢، مسلم: الإيمان ٣٠، الترمذي: الإيمان ٢٦٤٣، ابن ماجه: الزهد ٤٢٩٦، أحمد ٢٣٨/٥.

(٢) البخاري: تفسير القرآن ٤٢٢٧، مسلم: الإيمان ٩٢، أحمد ٣٧٤/١.

(٣) البخاري: العلم ١٢٩، مسلم: الإيمان ٣٢، أحمد ١٥٧/٣.

ملګرو - رضي الله عنهم- هم صبر وکړ تر دې چې الله تعالی د عربو له جزيرې څخه ټول بتان لرې کړل، او خلک ډلې ډلې د الله په دين کې داخل شول، او د کعبې چاپيره او دننه ټول بتان مات شول، لات، عزی او منات هم ويجاړ شول، او عربو په قبيلو کې ټول بتان مات شول او هغه باطل معبودان چې هغوی سره وو ټول وران شول او د الله کلمه پورته شوه او د عربو په جزيره کې اسلام ښکاره شو.

بيا مسلمانانو له جزيرې نه د باندې دعوت او جهاد ته مخه کړه، او کومو بندګانو ته چې الله له وړاندې نيکمرغي ليکلې وه د دوی په لاس ورته الله هدايت وکړ، او د دوی پر مټ الله حق او عدالت په ډېری کلو او باندو کې خپور کړ او پدې سره د هدايت امامان او د حق سالاران او عدالت او اصلاح ته بلونکي وګرځيدل، او د دوی لار له تابعينو او په نيکو کې د هغوی له پيروانو څخه؛ د هدايت امامانو او حق ته بلونکو هم ونيوله؛ د الله دين يې خپراوه، او خلک يې د الله يووالي ته رابلل، او خپلو مالونو او ځانونو سره يې د الله په لار کې جهاد وکړ؛ پداسې حال کې چې د هيڅ ملامتوونکي له ملامتيا څخه نه ويريدل، نو الله يې ملاتړ وکړ او بريا يې ور په برخه کړه او پر خپلو حريفانو يې برلاسي کړل او په خپله ژمنه يې چې ورسره پدې قول کې کړې وه وفا وکړه: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَنصُرُواْ ٱللَّهَ يَنصُرۡكُمۡ وَيُثَبِّتۡ أَقۡدَامَكُمۡ ٧﴾ [محمد: ٧].

ژباړه: (ای هغو کسانو چې ايمان يې راوړی !که چېرې تاسو د الله مرسته وکړئ، هغه به ستاسو مرسته وکړي او ستاسو قدمونه به ثابت او ټينګ کړي). (محمد سورت : ۷ آيت).

او د الله تعالی دا قول: ﴿... وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ٤٠ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَنَهَوۡاْ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ٤١﴾ [الحج: ٤٠-٤١].

ژباړه: (او الله به خامخا ضرور د هغه چا مرسته وکړي چې د هغه (الله) مدد کوي، بېشکه الله خامخا ډېر زورور، غالب دی، هغه کسان دي چې که مونږ دوی ته په زمکه کې قدرت ورکړو نو دوی به لمونځ قايموي او زكات به ادا كوي او د نېكۍ حكم به كوي او له بدۍ نه به منع كوي، او خاص د الله لپاره د كارونو انجام دی). (الحج سورت :٤٠-٤١ آيتونه).

بيا له هغې وروسته خلک بدل شول، ډلې ډلې شول، د جهاد په اړه يې ناغيرې وکړه او آرامتيا او شهوت پرستۍ ته يې لومړيتوب ورکړ، ناکاره کړنې پکې راښکاره شوې مګر هغه څوک چې الله پاک وساتل، نو الله يې حالت ته بدلون ورکړ، دښمنان يې پرې برلاسي کړل؛ دا د هغو کړنو سزا وه چې دوی کړې وې، او هيڅکله ستا رب د بندګانو سره ظلم کوونکی ندی، الله تعالی فرمايي: ﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ...﴾ [الأنفال: ٥٣].

ژباړه: (دا په دې چې يقيناً الله د هغه نعمت بدلوونكی نه دی چې پر كوم قوم يې پېرزو كړی وي تر هغه چې هغوی هغه (حالت) بدل كړي چې د هغوی په نفسونو كې دی). (الأنفال سورت :٥٣ آيت).

نو پر ټولو مسلمانانو واجب دي؛ په حكومتونو او ولسونو چې الله ته رجوع وكړي او عبادت هغه ته ځانګړی كړي او له هغو نيمګړتياوو او ګناهونو چې تېر شوي دي

توبه وکړي او بیره وکړي د هغه واجب په ادا کولو کې له فرضي عملونو څخه او له هغه څه نه ځان ژغورلو سره چې پرې يې حرام کړي دي، او دا چې يو بل ته سره پدې نصيحت وکړي او يو بل سره پدې اړه مرسته وکړي.

او لدې اړين او مهم د شرعي حدودو نافذول او په ټولو شيانو کې د خلکو تر منځه د شريعت حاکمول دي، او شريعت ته د پريکړو وړل او د بشري قوانينو چې د الله له قانون سره په ټکر کې وي باطلول دي، او ورته د پريکړو له وړلو نه ځان ژغورل او د شريعت حکمونو ته د ټولو ولسونو اړ ويستل دي (چې غاړه ورته کيږدی)، همدا رنګه پر علماوو لازم دي چې خلک په خپل دين پوه کړي او د دوی تر منځ اسلامي درک خپور کړي او يو بل ته په حق او صبر وصيت سره وکړي، همدارنګه په نيکيو امر او له بديو څخه منع کول او دې کارونو ته د چارواکو هڅول دي.

همدا رنګه د ويجاړوونکو بنسټونو لکه کمونيزم، بعثيت، قومي تعصبونه او داسې نورو مبادئو او د شريعت خلاف مذهبونو په وړاندې مبارزه کول واجب دي، چې پدې سره به الله مسلمانانو ته هغه څه سم کړي چې خراب شوي دي او هغه څه به بيرته ورکړي چې ورڅخه شړيدلي دي او هغه پخوانی عزت به بيرته ورکړي او پر غليم به يې برلاسي کړي او په زمکه کې به يې واکداران کړي لکه چې الله تعالی فرمايي او هغه تر ټول رښتيا ويونکی دی: ﴿... وَكَانَ حَقًّا عَلَيۡنَا نَصۡرُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ٤٧﴾ [الروم: ٤٧].

ژباړه: (او په مونږه باندې د مومنانو مرسته کول حق دي). (الروم سورت: ٤٧ آيت).

او الله تعالی فرمايي: ﴿وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ كَمَا ٱسۡتَخۡلَفَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ دِينَهُمُ ٱلَّذِي ٱرۡتَضَىٰ لَهُمۡ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ

بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ أَمۡنٗاۚ يَعۡبُدُونَنِي لَا يُشۡرِكُونَ بِي شَيۡـٔٗاۚ وَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٥٥﴾ [النور: ٥٥].

ژباړه: (الله وعده کړې د هغو کسانو سره چې ايمان يې راوړی ستاسې نه او نېك عملونه يې کړي دي، چې خامخا هرومرو به دوی ته په ځمکه کې خلافت ورکوي لکه چې هغو کسانو ته يې خلافت ورکړی و چې له دوی نه وړاندې وو او خامخا ضرور به دوی ته د دوی هغه دين ثابت (او قوي) وګرځوي چې هغه (الله) د دوی لپاره غوره کړی دی او خامخا ضرور به دوی ته د دوی له وېرې نه پس امن په بدل کې ورکړي، چې دوی به زما عبادت کوي او زما سره به هېڅ شی نه شريکوي، او هر څوك چې د دغو (انعامونو) نه بعد کافر شو، نو همدغه کسان فاسقان دي). (النور سورت: ٥٥ آيت).

او الله پاك فرمايي: ﴿إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيَوۡمَ يَقُومُ ٱلۡأَشۡهَٰدُ ٥١ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعۡذِرَتُهُمۡۖ وَلَهُمُ ٱللَّعۡنَةُ وَلَهُمۡ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ٥٢﴾ [غافر: ٥٢].

ژباړه: (بېشکه مونږ خامخا د خپلو رسولانو او د هغو کسانو چې ايمان يې راوړی دی، په دنيايي ژوند کې مرسته کوو او په هغې ورځ کې هم چې ګواهان به ودرېږي. په هغې ورځې کې چې ظالمانو مشرکانو ته به د هغوی معذرت هېڅ نفع نه رسوي او د همدوی لپاره لعنت دی او د همدوی لپاره بد کور دوزخ دی). (غافر سورت: ٥١-٥٢ آيتونه).

له الله تعالی نه سوال کوم چې د مسلمانانو چارواکي او عوام يې اصلاح کړي او په دين کې پوهه ورپه برخه کړي، او د الله ښخه په ويره يې سره راغونډ کړي او ټولو ته دي خپله نيغه لار وښايي، حق ته دې پرې بريا ورکړي او باطل دې پرې ذليل کړي او ټولو ته دې

توفيق ورکړي چې په نيکو کارونو او تقوا کې يو له بل سره مرسته وکړي او يو بل ته سره په حق او صبر سره وصيت وکړي، هغه ذات د همدې کارونو توان ورکوونکی او پرې ځواکمن دی.

وصلى الله وسلم على عبده ورسوله وخيرته من خلقه نبينا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله وعلى آله وأصحابه ومن اهتدى بهداه- والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

لیک لړ

موضوع مخ

سریزه.. ١
په الله تعالی ایمان.. ٥
په پرښتو ایمان ١٧
په کتابونو ایمان ١٩
پر پیغمبرانو ایمان.. ٢٢
د آخرت پر ورځ ایمان ٢٤
په تقدیر ایمان... ٢٥
ایمان له قول او عمل څخه عبارت دی، چې په طاعت سره زیاتیږي او په ګناه ٢٨
د الله لپاره مینه کول او د الله لپاره کرکه کول، او دوستي او دښمني د الله لپاره............. ٢٩
لدې عقیدې څخه د منحرفو او پر ضد یې د تلونکو یادونه ٣٢
له هغوی څخه د وروستیو شبهه همغه د پخوانیو شبهه ده؛ او د ځینو کفري................ ٣٤
یوازې د الله د عبادت واجبوالی، او د الله پر دښمنانو د بریا لاملونه (اسباب)................ ٤٠

حرمين

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي